

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2007 ГОДИНА

МИСИЯ

Да развива и поддържа ценностите и практиките на отвореното общество в България

-

Да подкрепя демократизацията на обществения живот

-

Да работи за разширяването и гарантирането на обществените свободи

-

Да подпомага укрепването на институциите на гражданския сектор

-

Да насърчава развитието на публичния дебат и политики по значими за България проблеми

-

Да подкрепя европейската интеграция и регионалното сътрудничество на България

Основател

Джордж Сорос

Настоятелство

Петя Кабакчиева – председател

Георги Господинов

Кина Чутуркова

Нели Огнянова

Нери Терзиева

Саша Безуханова

Харалан Александров

Юлиана Николова

Юлия Захариева

Изпълнителен директор

Георги Стойчев

Финансов директор

Велико Шербанов

Програмни директори

Ася Кавръкова

Боян Захариев

Елица Маркова

Иванка Иванова

Мария Методиева

Томислав Дончев

СЪДЪРЖАНИЕ:		страница
1.	Отчет на изпълнителния директор	5
2.	Финансов профил за 2007година	8
3.	Програма ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ	13
4.	Програма ИЗТОК-ИЗТОК: ПАРТНЬОРСТВО ОТВЪД ГРАНИЦИТЕ	17
5.	PROJECT DESIGN UNIT (PDU)	19
6.	ПРАВНА ПРОГРАМА	21
7.	Програма ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ	25
8.	Програма УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ	27
9.	Програма РОМА	33
10.	МЕЖДУНАРОДНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ	37

1. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

В изпълнение на своята мисия и основни цели през 2007 година Институт "Отворено общество" – София реализира 103 проекта с участието на 72 организации и 8 експертни екипа, фокусирайки дейността си в няколко основни тематични направления, сред които:

- създаването на условия за ефективно гражданско участие в процеса на формиране на публични политики на местно, национално и европейско ниво;
- прилагане на принципите на прозрачност и отчетност на публичните институции и осъществяването на граждански контрол и наблюдение върху тяхната дейност;
- подкрепа за продължаване на съдебната реформа и гарантиране необратимостта на постиженията в областта на върховенството на закона и защитата на човешките права;
- разработването и осъществяването на адекватни публични политики за интеграция на ромите и преодоляване на негативните нагласи спрямо тях.

Събитието с най-голямо значение за дейност на Институт "Отворено общество" - София през 2007 година беше присъединяването на България към ЕС и произтичащите от това нови възможности и предизвикателства. След като в продължение на години българското общество системно изграждаше капацитет за възприемане и прилагане на общите европейски политики, с членството в съюза от началото на 2007 се появи и необходимостта от формиране на институционален и граждански капацитет за отговорно участие при формирането на тези политики. В отговор на това ново предизвикателство програма *Европейски политики и гражданско участие* осъществи серия от проекти насочени към повишаване на информираността на българските граждани и НПО за произтичащите от членството нови права и възможности за участие в процеса на взимане на решения на европейско равнище. В този контекст Институт "Отворено общество" - София установи партньорски отношения с "Европейския съвет за външна политика", подпомагайки реализацията на неговите проекти в новите страни-членки и съорганизирайки неговата първа конференция в София, посветена на отношенията между ЕС и Русия. Програма *Европейски политики и гражданско участие* продължи да подпомага процеса на адаптиране на българското общество към реалностите на членството чрез поредица от аналитични доклади за първоначалните ефекти и рискове от членството в ЕС на базата на изследване на опита на новите страни-членки, присъединили се към ЕС през 2004г. В рамките на програмата бяха инициирани и проекти за наблюдение и оценка на процеса на подготовка на България за присъединяване към Шенгенското пространство и свързаните с този процес икономически, политически и регионални ефекти.

Присъединяването на България към ЕС стана в условията на незавършили реформи в областта на правосъдието и вътрешния ред. На този фон от началото на 2007 година *Правна програма* на Институт "Отворено общество" - София започна изпълнението нова стратегия, насочена към продължаване на съдебната

реформа и гарантиране необратимостта на постиженията в областта на върховенството на закона и защитата на човешките права в периода след членството в ЕС. Програмата беше трайно ангажирана с подкрепа на усилията на Министерството на правосъдието да продължи процеса на реформа на съдебната власт в партньорство с гражданския сектор. Програмата организира поредица от срещи на НПО с ръководството на министерството, в резултат на които бяха формулирани конкретни мерки в Плана за действие на правителството в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност. В този контекст започна да функционира и създадената с подкрепата на Институт "Отворено общество" - София и Институт Отворено общество - Ню Йорк специализирана неправителствена организация за изследване на организираната престъпност "РискМонитор". През 2007 година чрез своята *Правна програма* Институт "Отворено общество" - София продължи да подкрепя усилията за налагане на ефективен граждански контрол върху дейността на институциите с правомощия в сферата на правосъдието и борбата с престъпността. Институтът разшири успешната си практика за наблюдение над районните полицейски управления и оценка на спазването на стандартите за защита на основните права на гражданите при 24 – часово полицейско задържане. Проектът беше осъществен освен в София, и на територия на най-големите градове в страната – Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. В същото време *Правна програма* на Института продължи да поддържа ангажимента си към защитата на основните права на човека и гарантиране на равен достъп до правосъдие за лица в неравностойно положение.

През 2007 година програма *Управление и публични политики* продължи да съдейства за установяването на демокрация на участието и добро управление, за насърчаване партньорството между публичния и частния сектор и за стимулиране на реформата в публична администрация. Специален акцент в дейността на програмата беше стимулирането на гражданското участие при гарантирането на прозрачността на публичните бюджети на местно и национално ниво. За поредна година беше направен анализ на проекта за общински бюджет на столична община и бяха разпространени брошури с неговото съдържание преди публичното му обсъждане. С оглед на боксуващите реформи в сферата на общественото здравеопазване програмата инициира провеждането на серия от изследвания за размера на неформалните плащания в здравеопазването, броя на здравно неосигурените лица и възможностите за приватизация на болниците, които да послужат за основа на формулирането на информирани решения относно реформата в този публичен сектор. Важен акцент в работата на програмата през 2007 година беше реализираното в партньорство със Световната банка многоцелево проучване на домакинствата в България, което е един от основните източници за оценка на бедността в страната. В рамките на изследването Институт "Отворено общество" - София финансира подсилена извадка за турското и ромското население в България, което ще позволи задълбочен анализ на аспектите на бедността сред тези групи през първата година на членството в ЕС.

Формирането на подходяща публична среда за реализирането на политики на интеграция на ромите беше основен приоритетите на *програма Рома*, която продължи да развива и популяризира модела за управление на етнически многообразни общности, оказвайки съдействие на местните власти при формирането на адекватни интеграционни политики по места. През 2007 година Институт "Отворено общество" - София оказва активно съдействие на българските

институции при осъществяването на техните отговорности в рамките на поетото от България едногодишно ротационно председателство на международната инициатива "Десетилетие на ромското включване". *Програма Рома* асистира организирането и провеждането на заседанието на Международния управителен комитет на инициативата в София с участието на българския министър-председател, основателя на ИОО Джордж Сорос, вицепрезидента на Световната банка Шигео Катсу и европейския комисар Данута Хюбнер. Наред с това *програма Рома* продължи да работи за формулирането на ефективни интеграционни политики чрез подкрепа за широк спектър от проекти, сред които изработването на методика за събиране на информация за здравния статус на ромите, актуализиране на оценката за икономическите ползи от интеграцията на ромите, провеждането на стажантска програма за млади роми в парламента, включването на журналисти от ромски произход в основните български медии и поддържането на електронния портал www.ethnos.bg. През годината Институтът заедно с партньорски организации започна и изпълнението на два проекта по програма ФАР за подобряване на здравеопазването и образованието сред етническите малцинства, с фокус върху ромския етнос.

Чрез програмата си *Обществен дебат* Институт "Отворено общество" - София взе активно участие в публичното обсъждане на ключови за развитието на българското общество теми. Специален акцент беше поставен върху дебатите относно предизвикателствата пред стопанското развитие на страната след членството в ЕС, новите предизвикателства пред ЕС и ролята на България като страна-членка, травмите от комунистическия период, както и рисковете пред стабилността на либералната демокрация на фона на вълната от популизъм в Източна Европа. В рамките на програмата беше организирана международна конференция "10 години валутен борд" с участието на представители на Европейската комисия, на централните банки на България, Естония, Словения и Чешката република, както и на българския и международен бизнес. Чрез различни форми на публични дискусии Институтът подкрепи отбелязването 50 годишнината от създаването на ЕС и предизвикателствата пред съюза за следващите 50 години. Програмата продължи да подкрепя изследването и дебатите на периода на социализма и неговите последици в съвременния живот, в резултат на което започна публикацията на поредица научни монографии за различни аспекти на комунистическия период, осъществявана в сътрудничество с "Института за изследване на близкото минало".

През 2007 година Институт "Отворено общество" - София започна финансирането на застъпнически кампании на групи в неравностойно положение в рамките на проект "Овластяване на безвластните", съфинансиран от Тръста за гражданско общество в Централна и Източна Европа. В рамките на проекта бяха подкрепени над 20 инициативи на НПО, фамилии от НПО и неформални граждански групи.

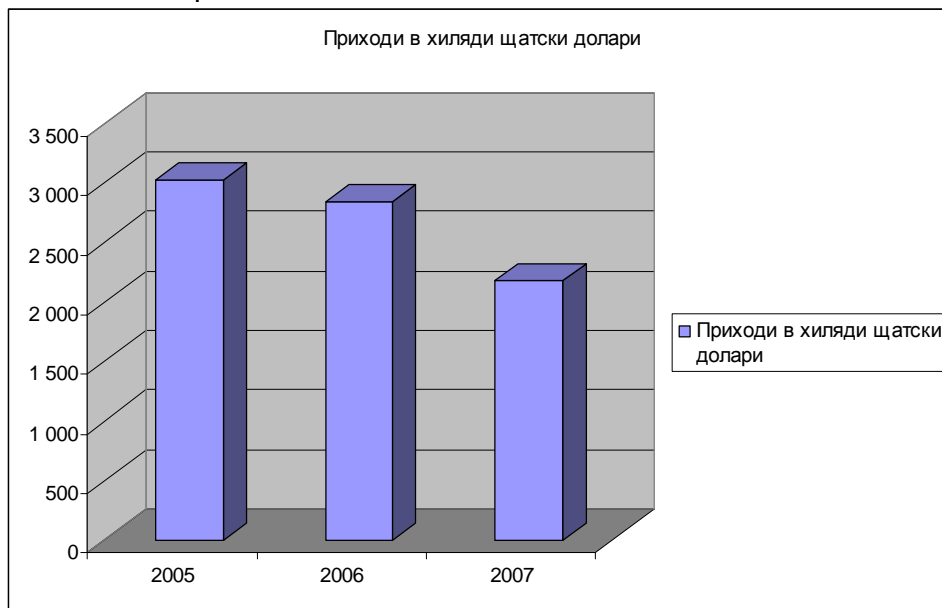
През периода Институт "Отворено общество" - София продължи да подкрепя международния обмен на идеи и информация чрез координирането на дейностите на програма *Изток-Изток: Партньорство отвъд границите*.

Георги Стойчев
Изпълнителен директор

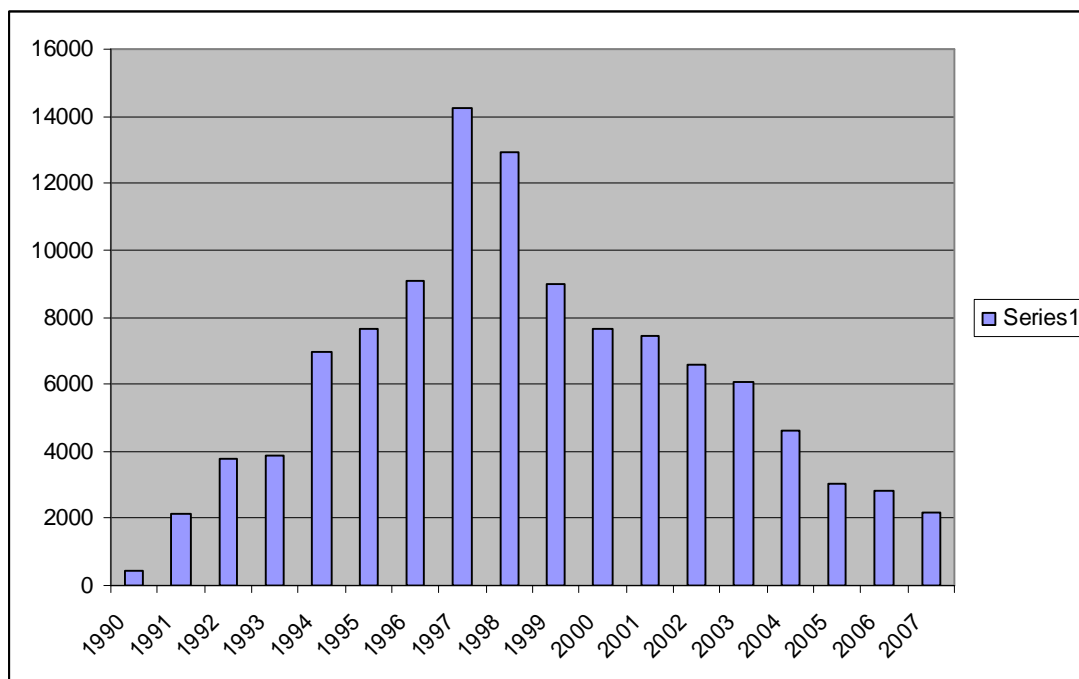
2. ФИНАНСОВ ПРОФИЛ ЗА 2007 ГОДИНА

2.1 Приходи

Размера на приходите от целеви финансираня в размер на 2,2 милиона щатски долара

Приходи от целево финансиране 1990-2007г. в хиляди щатски долара

В изпълнение стратегията за разширяване източниците на финансиране, през 2007 година се реализираха следните проекти, финансирани извън мрежата "Сорос"

Донор	Наименование на проекта	Финансиране от донора в хиляди щатски долара	
		Общо	В т.ч. усвоени през 2007г.
Програма ФАР – 2005/108-049	Укрепване капацитета на НПО сектора в България и Румъния за подобряване на социалната среда	340	163
Тръст за гражданско общество в Централна и Източна Европа	Овластяване на безвластните	300	131
Други донори		34	34
	Общо	674	328

В края на 2007 година стартираха проекти за техническа помощ, реализирани от консорциуми с участието на Институт "Отворено общество" :

Възложител	Наименование на проекта	Стойност в хиляди щатски долари	В т.ч. за изпълнение от ИОО
Програма ФАР BG2004/016-7110103	Промотиране и превенция на майчино и детско здравеопазване на етнически малцинства, с фокус върху ромско малцинство	622	180
Програма ФАР EuropeAid/ 122908/ D/ SER/ BG	Техническа помощ при осъществяване на образователен компонент за подобряване ситуацията и интегриране на малцинства с фокус върху ромското малцинство	900	350
	Общо	1 522	530

Други приходи

През 2007 година е увеличена стойността на инвестициите в дъщерни дружества с 2,3 милиона щатски долара, реализирани са приходи от депозити в размер на 25 хиляди щатски долара.

2.2 Разходи

През 2007 година размера на програмните разходи възлиза на 1,9 милиона щатски долара.

Програмни разходи в хиляди щатски долари 2007-2005 година

Област	2007	Дял	2006	2005
Правна програма	306	15,5%	517	596
Управление и публични политики	336	17,0%	517	432
Обществен дебат	186	9,4%	302	233
Европейски политики и гражданско участие	107	5,4%	176	65
Гражданско общество	277	14,1%	493	281
Рома	168	8,5%	143	97
Образование и Младежки програми	132	6,7%	131	319
Обществено здравеопазване	78	4,0%	77	148
Изток-Изток	138	7,0%	119	76
Други	243	12,3%	204	636
Общо	1971	100,0%	2 679	2 883

През 2007 година са реализирани проекти финансирани от бюджета на други звена на веригата "Сорос" на стойност 29 хиляди щатски долара.

През 2007 година са реализирани 103 проекта, 24 участници в конференции в рамките на *програма Изток-Изток* и 30 специализации в чужбина.

Програма	Брой проекти	в това число		
		Общо	Организации	Експерт Екипи
Правна програма	29	11	3	15
Управление и публични политики	25	11	1	13
Обществен дебат	19	7	6	6
Европейски политики и гражданско участие	8	2	1	5
Гражданско общество	32	32		
Рома	23	15	1	7
Образование	8	4		4
Обществено здравеопазване	4	1		3
Други програми	9	11		9
Общо	103	72	8	34

Участия в конференции, обучение и специализации

Конференции Изток-Изток	24
Обучение / Специализации в САЩ и Великобритания	30
Общо	54

Общият размер на програмните и административните разходи възлиза на 2,2 милиона щатски долара.

Административният бюджет възлиза на 230 хиляди щатски , 10 % от обема на разходите.

2.3 Ресурси

Нетните активи на Института възлизат на 8,2 милиона щатски долара, от които в дялово участие в дружества 6,8 милиона щатски долара , 0,7 милиона щатски долара сграда (офис на ул. "Солунска" № 56, с 35 компютъризирани работни места и 2 зали за работни срещи) и 0,7 милиона щатски долара в парични средства.

2.4 Отчетност и контрол

Програмната дейност на института се осъществява на основа стратегия одобрена от борда на Институт "Отворено общество" - София чрез съчетаване на усилията на персонала (в Института работят над 30 човека) в партньорство с широки експертни общности.

Финансовата отчетност се води в съответствие с българското счетоводно законодателство, международните стандарти за финансов отчет, както и утвърдените стандарти в международната верига "Сорос" и изискванията на другите донори. Финансовите отчети се одитират от международно призната одиторска фирма , през последните 5 години от Делойт & Туш България.

Институт "Отворено общество" - София е регистриран в обществена полза и ежегодно прави публично достойно отчетите за своята дейност.

Програма ЕВРОПЕЙСКИ ПОЛИТИКИ И ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ

2007 година бе първата от пълноправното членство на България в ЕС. В много отношения тя имаше характера на подготвителна за ефективната и реална интеграция на България и нейните граждани в ЕС.

През тази година продължи чрез механизма за сътрудничество и проверка на напредъка, наблюдението от страна на Европейската комисия (ЕК) върху реформата в съдебната система, борбата с организираната престъпност и корупцията. Първият доклад на ЕК от юни 2007г. не препоръча налагане на предпазни клаузи и формулира препоръки за бъдещи действия в критичните области. Към средата на 2007г. все още не бе започнало усвояването на средствата от ЕС, поради липсата на функционираща инфраструктура за това. В България все още предстои формирането на капацитет за ефективно съавторство на общоевропейските политики. Ниската активност на новите страни членки на ЕС в консултативните процеси по приемане на политики и законодателство на европейско ниво се констатира и от Европейската комисия в редица нейни изследвания и форуми и поражда нови инициативи от нейна страна, насочени към "ангажиране на неангажираните" ("to engage the unengaged").

В България все още липсва обществен дебат по въпроси и теми, които са от съществено значение за функционирането на ЕС като общност и не са ясни позициите на България по тези въпроси.

В така описаната среда, целта на *програма Европейски политики и гражданско участие* е **въздействието върху формирането на европейските политики и стимулирането на ефективно гражданско участие.**

За постигане на тази цел, през 2007г. програмата осъществи дейности, насочени към повишаване на информираността на НПО сектора и на българските граждани за наличните институционални и неформални механизми за участие в процеса на вземане на решения на европейско ниво; използване на ресурсите на гражданското общество за застъпничество за продължаване на реформите в сферите на национална компетентност; апробиране на механизми за гражданско участие с цел – оказване на въздействие върху формирането на важни за България европейски политики и формиране и формулиране на информирани български позиции по важни за ЕС въпроси.

Конкретни инициативи:

- § Съставянето на информационна брошура "Моите нови права след 01.01.2007", насочена към повишаване на информираността на българските граждани за новите права и възможности, произтичащи от членството на България в ЕС, възложена от Министерство на държавната администрация и административната реформа.

- § Организиране на лекции на комисаря за защита на потребителите Меглена Кунева в СУ "Св. Климент Охридски" по повод 50 годишнината на Европейската общност.
- § Участие в оценката на конкурсните телевизионни програми и връчване на специална награда на третото издание на медийния фестивал "Българската Европа" в Русе.
- § Оценка и анализ на рисковете и възможностите за участие на новите страни членки в процеса на изработване на общоевропейските политики и създаване на база данни на наличния аналитичен капацитет (изследователски институти и експерти) в новите страни членки от ЦИЕ по въпроси от общоевропейските политики.
- § Координиране на проекта "Как Европа може да въздейства на Русия?" на Европейския съвет за външни отношения към Европейската фондация в Лондон, в частта му за ЦИЕ.
- § Оценка на първоначалните ефекти от присъединяването на новите страни членки през 2004г. в икономическата и политическата област, в социалната сфера и правосъдието и вътрешния ред и първите научени уроци от процеса на усвояване на структурните фондове – пет доклада с изводи и препоръки, базирани на опита на осемте държави от ЦИЕ.
- § Оценка на степента на готовност на България за включване в Шенгенската зона и предизвикателствата, произтичащи от това в отношенията със съседните държави – доклад с препоръки на национално ниво.
- § Финансиране на проекти на групи в неравностойно положение и НПО фамилиите в рамките на двугодишен проект "Овластяване на безвластните", финансиран от Тръст за гражданско общество в ЦИЕ с цел социалното и икономическо приобщаване на маргинализирани групи (малцинства; самотни родители; възрастни хора; хора с увреждания; деца в риск; хора, живеещи в изолирани и отдалечени населени места и др.)
- § Подкрепа на международния обмен на идеи, информация и съвместна работа между лица и организации от страните от ЦИЕ и Централна Азия за утвърждаване на отвореното общество – предоставяне на консултантско-методическа помощ при изготвянето на проектни предложения по **Програма "Изток - Изток: Партньорство отвъд границите"**.

Програмата комбинира изследователски и аналитични подходи с дейности по застъпничество и лобиране, включително осъществяване на мониторинг върху дейността на релевантните институции на национално и европейско ниво и осъществява дейността си в партньорство с широк кръг неправителствени организации, публични институции и експерти на национално и европейско ниво.

Проекти

Организация / Проект	Тема	Сума
Сдружение "Европейски пространства 21"	Трето издание на фестивала ТВ и радио програми "Българската Европа"	3 810
Фондация «Европейски институт»	Компетентно и добронамерено обслужване на външните граници на Европейския съюз	12 234
	Линка Стойкова Тонева	1 209
	Първа конференция на Европейския съвет за външна политика	12 441
	Провеждане на публична лекция на тема "Европейският съюз в следващите петдесет години"	2 124
	Изследване "Как Европа може да въздейства на Русия"	2 447
	Присъединяването на България към Шенгенското пространство - готовност, предизвикателства (вътрешно-политически и външно-политически) и ефекти върху регионалното сътрудничество	32 333
	Сравнително изследване на тема : "Две години след присъединяването към ЕС - рискове и предизвикателства пред новите страни-членки от ЦИЕ"	13 914
Проекти, финансирани по програма "Овластяване на безвластните" - съвместен проект с Тръст за гражданско общество в Централна и Югоизточна Европа		
Фондация "Междуетническа инициатива за човешки права"	Граждански мониторинг върху изпълнението на правителствените мерки в областта на защитата на правата на човека и интеграцията на малцинствени и уязвими групи, произтичащи от политическите критерии за членство на България в ЕС	10 000
Фондация за реформа в местното самоуправление	Подобряване на информираността и обслужването на гражданите и бизнеса	9 922
Българска фондация "БИОРАЗНООБРАЗИЕ"	Застъпническа кампания за защитените територии и зони "За да остане природата в България"	9 995
Фондация "КУЛТБГ"	Застъпнически кампании на фамилия "Изкуство и култура" - януари-април 2008	10 000
Национална католическа федерация "КАРИТАС"	Застъпнически действия на платформа "Социални политики" (2007-2008)	6 000
Асоциация "Ная", Търговище	"Чуйте нашия глас"	5 000
Сдружение "Българска анти-таласемична организация", София	Знание и стимул за живот - повишаване равнището на	4 989

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

	информираност и мотивацията на хората с увреждания да разбират и отстояват правата си. Запознаване на обществото с конкретната нужда от кръводаряване и преодоляване на изградени предубеждения	
Гражданско обединение "Врастири", с.Камен	Повишаване на ниската гражданска инициативност и активност на ромите от с. Камен и премахване на бариерата местна власт-ромска общност	4 600
Група за самозастъпничество, гр.Видин	Повишаване капацитета на лицата с интелектуални затруднения да се застъпват за своите нужди от свое име и от името на други лица с интелектуални затруднения	4 927
Международна школа "ЕДЮКО", София	"Деца в риск" - програма за превенция и социална интеграция на деца без родители от Столична община, район Младост	4 812
Национално читалище на слепите "Лу Брайл", София	Развитие и усъвършенстване на брайловия печат в Национално читалище на слепите "Лу Брайл"	4 780
Сдружение "Бъдеще за деца с увреждания", Казанлък	Социално приобщаване на децата и младежите с увреждания	5 000
Сдружение "Виктория-04", Велико Търново	Социално включване на родителите на деца с проблеми в развитието и повишаване на капацитета на организацията за застъпничество в полза на техните нужди и интереси	5 000
Сдружение "Интелеко", Търговище	За малцинствата - вратите са отворени	4 989
Сдружение за подкрепа на лица с увреждания "Приятели", Горна Оряховица	Изкуството ни помага да бъдем заедно - днес на сцената, утре в едно по-толерантно, културно и възпитано общество	4 705
Сдружение на помагачи специалисти в социалната сфера "Малки стъпки", Плевен	Създаване на група за самопомощ на самотни родители в Плевен	4 957
Съюз на инвалидите - дружество Пловдив	Необходима правна защита за хора с увреждания	4 930
Фондация "Артист", София	Дискусионен форум "СВЕТОВНО КАФЕНЕ" за подкрепа на деца в риск с противообществени прояви в ж.к. "Дружба", гр. София	5 000
Сдружение "Достоен живот", Видин	Достъпна градска среда - равнопоставеност за всеки гражданин	4 989
Фондация "Достоен живот", Бургас	Да променим живота си	4 941
Център за психологически изследвания - клон Търговище	Заедно за повече сила при решаване на проблемите ни	3 835
СНЦ "Център за социални инициативи и образователни програми", с.Самуил	Първи стъпки	3 326

Програма ИЗТОК-ИЗТОК: ПАРТНЬОРСТВО ОТВЪД ГРАНИЦИТЕ

Проекти

Организация / Проект	Тема	Сума
Организиране на международни семинари в България		
Фондация "Европейски институт"	Friendly EU Borders: Relations with New Eastern Neighbors (Subprogram for European Integration) EU SouthEastern Border Monitoring Project	33 000
Фондация "Зелени Балкани"	Strengthening Civil Participation in the Implementation of EU Nature Conservation Directives through the Experiences Gained by the 10 New Member States	880
"Фонд за превенция на престъпността – ИГА", гр.Пазарджик	Equal Treatment of Members of Vulnerable Groups: Penal Offence Sentencing	19 540
Център за либерални стратегии	From Byzantine/Ottoman Heritage towards Black Sea Regional Identity	6 079
Център за либерални стратегии Институт за изследване на близкото минало	Silence about Communism in Central and Southeastern Europe 18 Years after the Fall of the Berlin Wall	16 733
Институт за икономическа политика	Young Public Servants in Southeastern Europe: Preparation for EU Accession (Subprogram for European Integration)	16 000
Професионална гимназия "Проф.д-р Асен Златаров" Видин	Alternative Forms of Professional Training in Entrepreneurship: Success on the Labor Market	17 590
Сдружение "Свободен младежки център"	Europe without Borders	3 340
Българска асоциация на университетските жени	Promoting Gender Equity in Secondary and Higher/University Education	8 656
Участие на експерти от България в международни семинари		
Борис Антонов Крумов	Western Balkans Network for Inclusive eGovernment 84	84
Боян Ивайлов Знеполски	Populism. Populism? Populism! What It Looks Like and What To Do	596
Георги Атанасов Прангов	Western Balkans Network for Inclusive eGovernment 83	83
Георги Димитров Димитров	Citizens and Civil Society in a Reunited Europe	713
Георги Фотев Георгиев	Citizens and Civil Society in a Reunited Europe	707
Деяна Димитрова Кюрчиева	Childhood Without Abuse / Children as Witnesses in Legal Procedures	517

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

Димитър Кирилов Русинов	Experiences of postSocialist Countries in the Implementation of Juvenile Justice Systems	700
Дончо Ангелов Димитров	Environmental NGOs as Watchdogs of Pipeline Projects in South East Europe	533
Емилия Йонкова Чаушова	Teaching Methodologies for Handicapped Children: Experiences in Czech Republic, Bulgaria and Armenia	624
Зоя Иванова Славова	Gender Dimensions of Pension Reform: Experiences, Solutions and Lessons Learned	413
Красимир Иванов Кънев	Implementation of UN Optional Protocol of Convention against Torture: International Experiences	1 063
Магданела Златкова Делинешева	Gender Dimensions of Pension Reform: Experiences, Solutions and Lessons Learned	433
Маргарита Венелинова Петрова	Equal Access for All: ELearning Education for Visually Impaired People	525
Марина Георгиева Ангелова	Childhood Without Abuse / Children as Witnesses in Legal Procedures	480
Марина Костадинова Манолчева	Experiences of postSocialist Countries in the Implementation of Juvenile Justice Systems	700
Мира Димитрова Цветкова	Equal Access for All: ELearning Education for Visually Impaired People	525
Невянка Александрова Бумбарова	Teaching Methodologies for Handicapped Children: Experiences in Czech Republic, Bulgaria and Armenia	623
Нели Людмила Петрова Димитрова	Childhood Without Abuse / Children as Witnesses in Legal Procedures	517
Петко Димитров Цветков	Facilitating the Western Balkans Civil Society Networking with EU NGOs and Platforms	87
Петко Костадинов Ковачев	Environmental NGOs as Watchdogs of Pipeline Projects in South East Europe	238
Стефан Георгиев Николов	Crime Development Forecasting and Crime Control in Central Europe	756
Стефка Цветанова Клаева	Best Practices in Promoting Voluntary and NonRemunerated Blood Donation	376
Юлиана Иванова Николова	National Development Plan: A New Approach to Development in Moldova	1 130
Юра Данчева Данчева	Childhood Without Abuse / Children as Witnesses in Legal Procedures	493

PROJECT DESIGN UNIT (PDU)

През 2007 г. Институт "Отворено общество" - София работи по реализацията на вторият етап по проекта: **The Next Mile of the European Civil Society Infrastructure (укрепване на потенциала на български и румънски граждански организации за подобряване на социалната среда)**. Проектът е реализиран със средства на Европейската комисия в рамките на Програмата за изграждане на мрежи по компонент гражданско общество – Румъния и България. Партньори на Институт "Отворено общество" - София бяха: Euroregional Centre for Democracy, Румъния, European Roma Information Office, Белгия и Civil Society Development Foundation, Унгария. Подходът при осъществяването на проекта включва насърчаването на нови форми на сътрудничество сред гражданските организации при предоставянето на интегрирани социални услуги за уязвими групи.

Основните дейности по проекта през 2007 година включиха:

- § Публикуване на два методологически и информационни наръчника, първият от които, предоставящ информация за средата на работа на НПО в България и Румъния. Вторият наръчник съдържа информация за Европейските социални мрежи и възможностите за участие на български и румънски НПО.
- § Разработване на три-езичен специализиран web портал на проекта.
- § Провеждане в България и Румъния на 2 специализирани обучения на представители от НПО.
- § Организиране на конкурс за обмен на персонал между български и румънски граждански организации и публични институции, както и между организации в други държави от ЕС - 33 кандидата от 17 организации, работещи в социалната сфера.
- § В резултат на проведеният обем беше публикуван наръчник с добри практики (на български, румънски и английски език), който да достигне до по-широк кръг от представители на целевата група.
- § За споделяне на добри практики в сферата на социалната работа и предоставянето на социални услуги бяха организирани и работи семинари в различни градове в България (6 семинара) и Румъния (5 семинара), както и заключителна конференция в Букурещ, посветена на възможностите за сътрудничество между местните органи на управление и НПО при предоставянето на социални услуги.

Изпращаща организация	Приемаща организация	Период
Институт за социални дейности и практики – София, КСУДС – Шумен, Ивелина Иванова, Кремена Жекова, Светлана Григорова	Национална федерация на социалните работници в Румъния	24-29.06.2007
SOS Асоциация на жени и деца, претърпели насилие – Нови Пазар, Галя Илиева	Национална федерация на социалните работници в Румъния	24-29.06.2007

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

Община Шумен , Симеон Коматински	Национална федерация на социалните работници в Румъния	24-29.06.2007
Малки стъпки – Плевен, Валерия Симова	Национална федерация на социалните работници в Румъния	24-29.06.2007
Европейски студентски форум AEGEE – Полша ,Наталия Яниджак	ГЕМИНИ – София	15.06-15.08.2007
Chance for Life Foundation, Bucharest, Romania Heidi Nitzsche,Laura Holm Aurelia Marian, Elena Trifescu	Cooperativa Sociale Pantagruel Onlus Pistoia, Италия	2-9.10.2007
ОЕВ – Organisation für Eine solidarische Welt (Organisation for a solidary world) Brixen, Italy (S) ,Silvia Pitscheider	Asociatia Cultura Pacii The Culture of Peace Association Bucharest, Румъния	26.07-27.08.2007
Столична община Маргарита Пеева, Ирина Папанчева, Минка Владимирова, Доброслав Илиев	Cebob De Link Belgium,Lovenjoel, Белгия	29.08-1.09.2007
Фондация Стъпка по стъпка Мариета Радулова, Парашкева Сотирова	SPIRIT (voor hulp aan jeugd en opvoeders), Amsterdam , Холандия	17.09-24.09.2007
Българска мрежа за превенция на трафика на младежи и деца – Смолян Борислава Даскалова	Euro-Mediterranean Network for Youth Trafficking Prevention, Athens, Гърция	10.09-30.09.2007
Областен диспансер Русе Гюнюл Хайредин, Елка Стилянова	ARIA – Portugal, Лисабон	14.08-20.08.2007
Център Мария – Горна Оряховица Нела Ангелова,Таня Русева Людмила Цветанова	FOUNDATION "CONEXIUNI" Deva, Румъния	30.09-03.10.2007
ProWOMEN Foundation, Iasi, Romania (S) Irina Barbalata, Catalina Schiopu	ECIP Foundation, Sofia, България	22.10-26.10.2007
Български Център за Нестопанско Право, Мила Боянова	European Citizen Action Service (ECAS), Brussels, Белгия	10.10.2007 16.10.2007
Institute for Children and Youth care Mainz, Germany, Jullia Bock-Knoblauch Германия	ФИЦЕ България	3.10.2007 06.10.2007
Партньори за обществена инициатива и развитие – Козлодуй , Милена Стоянова,Соня Ангелова,Анита Еленчева	Social home to aged people Slovakia,Trnava city Словакия	1.10-7.10.2007
Асоциация на родителите на деца с церебрална парализа и ментални увреждания – Варна Екатерина Маринова,Екатерина Георгиева	The association for the support of children with handicaps neuro-motor, Vasau, Румъния	28.08-6.09.2007

ПРАВНА ПРОГРАМА

За периода 2007–2009 година *Правна програма* изпълнява нова стратегия, чиито основни цели са насочени към продължаване на съдебната реформа и гарантиране на необратимостта на постиженията в областта на върховенство на закона и защита на правата на човека.

През този период Програмата осъществява дейността си основно чрез активно и независимо наблюдение над дейността на държавните институции, които имат правомощия в областта на правосъдието и борбата с престъпността и популяризиране на практики за прозрачност и граждански контрол.

В същото време програмата продължава да поддържа ангажимента си към защита на основните права на човека и гарантиране на равен достъп до правосъдие за лица в неравностойно положение.

През 2007 година програмата работи по следните инициативи:

§ Обществени политики за ограничаване на организираната престъпност

Организираната престъпност в България представлява основна пречка пред икономическото развитие на страната и успешното ѝ интегриране в структурите на Европейския съюз. Тя застрашава също така развитието и демократизацията на Балканите и Черноморския регион като цяло. Поради тези причини Институт “Отворено общество” – София и Правната инициатива на Институт “Отворено общество” Ню Йорк посвещават значителни усилия за развитието и популяризирането на алтернативни обществени политика за превенция и борба с организираната престъпност. За да систематизира и развие тези усилия, през 2007 година беше създадена нова, специализирана организация с нестопанска цел. Организацията беше регистрирана под името “РискМонитор” и от средата на годината започна да изпълнява самостоятелни проекти “РискМонитор” ще специализира в изследвания и развитие на обществени политики в областта на борбата с организираната престъпност и корупцията в България и региона. Основните дейности на организацията ще бъдат сравнителни изследвания, мониторинг и оценка на правителствени и донорски политики, оценка на рисковете, свързани с организираната престъпност и създаване и поддържане на публични информационни бази данни. На 23-25 ноември 2007 година в курорта Боровец, “РискМонитор” проведе първата си публична проява, като представи пред академичните среди, медиите и организации на гражданското общество междинни резултати от своите първи изследвания.

§ Гражданско наблюдение в полицейските управления

През 2007 година Програмата разшири своята успешна практика за наблюдение над районните полицейски управления и оценка на спазването на стандартите за защита на основните права на гражданите при 24 – часово полицейско задържане. Проектът беше осъществен освен в София, и на територия на най-големите градове в страната – Пловдив, Варна, Бургас и Плевен. С помощта на четири неправителствени организации – Фондация “Дива”, “Деметра”, “SOS – семейства в немилост” и Плевенски обществен фонд Читалища, бяха подбрани и обучени над 200 доброволци – граждански наблюдатели. Само за първите три

месеца на проекта те осъществиха 291 посещения в 41 полицейски управления. През третата година на наблюдението доброволците продължават да регистрират много малко сигнали за злоупотреба със сила от страна на полицията. В същото време обаче сериозни административни и материални проблеми продължават да се отразяват пряко върху правата на задържаните лица. Разпитите на задържаните повсеместно продължават да се извършват в кабинетите на дознателите и оперативните работници, което представлява нарушение на нормативно установените стандарти. Съществуват трайни проблеми, свързани с достъпа на задържаните до правна помощ и медицинска помощ. В курортните центрове зачестява задържането на чужденци, но полицията не разполага с необходимия финансов ресурс за наемане на професионални преводачи. Съществува повишен риск от разпространение на заразни болести в РПУ. Изводите на наблюдателите периодично се представят пред ръководството на съответните РПУ, пред МВР и други заинтересовани институции. Пълните доклади се публикуват в интернет страницата на Института. Проектът допринася съществено за установяването на култура на прозрачност и отчетност в работата на полицията и за намаляване на нарушенията на основните права на задържаните лица.

§ Гражданско наблюдение в съда

От 2004 година Институт "Отворено общество"- София се стреми да популяризира практиката за гражданско наблюдение на съдебни дела от специфичен интерес. В края на 2007 година беше представен заключителен доклад с резултатите от наблюдението на дела за домашно насилие и сексуални престъпления над жени. Целите на проекта отиват отвъд констатирането на определени пропуски на правоприлагането, въпреки, че докладът съдържа множество предложения за подобряване на действието на Закона за защита от домашно насилие. В резултат на проекта днес множество НПО използват наблюдението в съда като един от инструментите за осъществяване на своята общественополезна роля и като силно средство в подкрепа на обществени кампании за борба с домашното насилие или за осигуряване на достъпна среда за лица с увреждания.

§ Анализ на практиката на Върховния касационен съд по наказателни дела

Институтът осъществи анализ на практиката на ВКС по наказателни дела, който беше представен през м.октомври пред магистрати и представители на Министерството на правосъдието. Анализът отразява особеностите в прилагането на някои основни промени в процесуалните закони и дава ценен външен поглед върху работата на съдиите и на страните в наказателния процес. Анализът е първи по рода си в страната и поставя началото на развитието на емпиричните правни изследвания. Тези изследвания ще позволят резултатите от реформата на съдебната власт да се оценяват спрямо ясни критерии и от гледна точка на проблемите на потребителите.

§ Върховенство на закона

Програмата беше трайно ангажирана с подкрепа на усилията на Министерството на правосъдието да продължи процеса на реформа на съдебната власт в партньорство с гражданския сектор. Въз основа на подписано споразумение за сътрудничество между Министерството и Института, програмата организира три срещи с ръководството на министерството, при които неправителствените организации предложиха и договориха включването на конкретни мерки в Плана

за действие на правителството в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност. Без съмнение основно достижение на НПО в тази област беше постигнатото съгласие с Министерството да бъде разработен специален механизъм за оценка и предлагане на промени в законодателството и практиката на държавните органи въз основа на получени осъдителни решения срещу България от Европейския съд по правата на човека. Посредством този механизъм ще се гарантира бързо и ефективно отстраняване на нарушения на Европейската конвенция за защита правата на човека.

Програмата подпомогна провеждането на първия балкански симпозиум за Върховенство на закона, организиран от Българския институт за правни инициативи (www.bili-bg.org). Форумът предостави уникална възможност на магистрати и представители на НПО от страните на региона да обменят ценен опит относно реформирането на националните си съдебни системи. Особено ползотворно беше сравнението между страните, които се присъединиха към ЕС през 2004 година и България и Румъния. В същото време бяха обсъдени и възможностите за регионално сътрудничество в тази област, които се откриват в контекста на кандидатурата на Турция за членство в Съюза.

§ Достъп до правосъдие за лица в неравностойно положение

Програмата има дългосрочен ангажимент за подобряване на достъпа до правосъдие за лица в неравностойно положение. През 2007 година Програмата подготви проект за улесняване на предоставянето на правна помощ по време на полицейско задържане. Полицейското задържане не представлява част от наказателното производство, но на практика тогава се осъществява първия контакт на задържаните с органите на реда и събраните на този етап данни обикновено предопределят характера и тежестта на обвиненията и хода на производството. По тази причина е особено важно да се осигури практическото приложение на нормата от Конституцията и Закона за правна помощ, които дават право на защита на задържаните. Присъствието на адвокат намалява възможността за произволен арест и гарантира законосъобразност на процедурите, което обикновено означава и по-бързо съдебно производство. Програмата се стреми да осигури подкрепата на основните заинтересовани институции и през 2008 година възнамерява да предложи пилотна схема за осигуряване на дежурни адвокати по време на полицейско задържане.

§ Равенство и защита на правата на човека

Програмата осъществи партньорски проект с *Български адвокати за правата на човека* за провеждане на серия от обществени дискусии относно приложението на Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ) у нас. Бяха очертани основните области на противоречие между стандартите на Конвенцията и българското законодателство и бяха обсъдени възможности за тяхното преодоляване.

Смисълът на проекта е да предложи приоритети за законодателни промени, които да преведат българското право в съответствие с изискванията на Конвенцията без да се налага да се постановяват осъдителни решения срещу България от съда в Страсбург. Провеждането на систематични анализи на промените в законодателството от гледна точка на спазване на ЕКПЧ биха спестили дългото

чакане на жалбоподателите и плащането на обезщетения, което съвсем ненужно тежи върху данъкоплатците в момента.

Проекти

Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация "РискМонитор"	Средства изпълнение плана за дейността	77 850
Екип с р-л Мартин Асенов Граматииков	Достъп до правосъдие	15 299
Кантора за правна помощ- Адвокатско дружество	Модел за предоставяне на правна помощ от дежурни адвокати и подкрепа на функциониране на Бюрото за правна помощ във В.Търново	20 000
Асоциация "Деметра"	Гражданско наблюдение в полицията - Бургас	7 845
Сдружение "Плевенски обществен фонд" - гр.Плевен	Гражданско наблюдение в полицията	5 016
Фондация "SOS семейства в немилост" гр. Варна	Гражданско наблюдение в полицията	7 900
Фондация "Български институт за правни инициативи"	Международен симпозиум "Върховенството на закона"	4 014
Фондация за грижи в общността "Дива" гр. Пловдив	Гражданско наблюдение в полицията	6 415
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Анализ на ефективността на законодателния процес	4 494
	Гражданско наблюдение в районните полицейски управления	32 300
	Гражданско наблюдение в съдилищата	27 437
	Оценка на ефективността на процедурите по налагане и събиране на глоби	17 672
	Оценка на дейността на правозащитните организации в България	2 863
	Прозрачност и ефективност на прокурорската система в България	18 382
	Цената на правосъдието в България	12 903
	Реформа в съдебната система и правата на човека	3 040
	Висшият съдебен съвет като гарант за независимостта на съдебната система - 15 години по-късно	648

Програма ОБЩЕСТВЕН ДЕБАТ

Чрез програмата си *Обществен дебат* Институт "Отворено общество" - София взе активно участие в публичното обсъждане на ключови за развитието на българското общество теми. Специален акцент беше поставен върху дебатите относно предизвикателствата пред стопанското развитие на страната след членството в ЕС, новите предизвикателства пред ЕС и ролята на България като страна-членка, травмите от комунистическия период, както и рисковете пред стабилността на либералната демокрация на фона на вълната от популизъм в Източна Европа.

В рамките на програмата беше организирана международна конференция "10 години валутен борд" с участието на представители на Европейската комисия, на централните банки на България, Естония, Словения и Чешката република, както и на българския и международен бизнес. Чрез различни форми на публични дискусии Институтът подкрепи отбелязването 50 годишнината от създаването на ЕС и предизвикателствата пред съюза за следващите 50 години. Програмата продължи да подкрепя изследването и дебатирането на периода на социализма и неговите последици в съвременния живот, в резултат на което започна публикацията на поредица научни монографии за различни аспекти на комунистическия период, осъществявана в сътрудничество с Института за изследване на близкото минало.

Организация / Проект	Тема	Сума
Боян Ивайлов Знеполски	Експерт-стипендиант : Изследване на френския национал-популизъм, организиране на колоквиум в СУ "Св.Климент Охридски"	3 750
Йордан Милков Матеев	Експерт-стипендиант : Стимулиране на медийния интерес към отразяване и дебатиране на ролята на България и новите членки в процеса на формиране на общи европейски политики	3 750
Марин Делчев Маринов	Експерт-стипендиант на ИОО - София за периода юни 2007- юни 2008	4 375
Ружа Василева Смилова	Експерт-стипендиант : Координиране от името на ИОО на проекта "Кризата в Централна и Източна Европа"	3 750
Елена Василева Михайловска	"Култура на оцеляването - тържество на тоталитарната власт и /или жестове на съпротива към нея "	3 750
Екип с ръководител Мартин Иванов Иванов	Проект "Българският бизнес /и политически/ елит 1989-2005"	3 125

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

Институт за изследване на близкото минало	Изследвания на периода на социализма в близкото минало България 1944-1989	10 000
Институт за пазарна икономика	Преглед на стопанската политика	12 507
СПОТЛАЙТ ООД	"България – 1968г. Медийна среда и тоталитарна държава 40 години след събитията в Чехословакия"	12 225
Сдружение "Център за правни и Международни проучвания"	Ден на отворените врати в СУ "Св.Климент Охридски" Честване на подписване на договора на България за присъединяване към ЕС	5 383
Сдружение Асоциация за Младежко развитие	Кампания "България - част от пъзела на Европа"	750
Фондация "Литературен вестник"	Съфинансиране на "Дискусионен клуб"	4 402
Фондация "Свободна и демократична България"	Проект "Апел за връщане от Русия на архиви на българските държавни институции, отнети след края на Втората световна война"	3 800
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Проект: "10 години от въвеждането на Валутен борд в България"	19 975
	Проект "Заплашена ли е финансовата стабилност в България"	1 879
	Проект "Защо Европейският съюз се нуждае от "Договора за реформа"?"	1 098
	Проект Кампания "Да ги върнем у дома"	3 824
	Проект "Привилегиите в България и ефектът им върху икономическото развитие"	3 020
	Публична лекция на Томас Кародърс на тема : "Има ли бъдеще подкрепата за демокрация в света?"	1 379

Програма УПРАВЛЕНИЕ И ПУБЛИЧНИ ПОЛИТИКИ

В рамките на инициативите, които подкрепя, *програма Управление и публични политики* си поставя за цел да създаде условия за засилване на гражданското участие и за защита на обществените интереси при формирането и провеждането на национални, регионални и местни политики и установяване на практики на добро управление на всички управленски нива.

През последните години децентрализацията, разработването и прилагането на модели на партньорство между публични и частни институции и реформата в публичната администрация са основни приоритети, които са адресирани чрез осъществяваните и подкрепени от нас дейности.

В допълнение към тези основни насоки на дейност, в рамките на програмата се отделя специално внимание на проблемите по разработването и осъществяването на публичните политики в сферите на образованието и общественото здравеопазване в България.

Партньорства

За да реализираме качествено наблюдение и за да осигурим активно експертно участие, при формулиране и реализиране на споменатите публични политики в България и в региона, ние залагаме на изграждане на ключови партньорства и развитие на капацитета на екипа и експертите, с които сътрудничим.

През изминалата година работихме заедно с колегите от Световна банка, Уницеф, Институт за развитие на публичната среда, *Industry Watch*, Клуб Икономика 2000, Ресурсен център по децентрализация, Сдружение на общините в Република България, Галъп, Международен институт по здравеопазване и здравно осигуряване, Българска академия на науките, Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения, Български център за нестопанско право, Блу Линк, Център за ресурсни учители, представители на институции и експерти.

Многоцелево проучване на домакинствата в България

В партньорство със Световната банка (СБ) през 2007г. осъществихме провеждането на поредното Многоцелево проучване на домакинствата в България. Това традиционно провеждано изследване е един от основните източници на информация за оценка на бедността в България в последните години.

Изследването събира данни за основните социални индикатори в България, които ще осигурят сравнимост с предишните изследвания на Световната банка в сферата на бедността в България и ще бъдат своеобразен мост към изследванията в социалната сфера, които предстои да бъдат провеждани от Националния статистически институт за Евростат.

В рамките на изследването Институт "Отворено общество" - София финансира подсилена извадка за турското и ромското население в България, което ще позволи задълбочен анализ на аспектите на бедността сред тези групи у нас, през първата година на членството в ЕС. Съставянето на пакет от базисни индикатори за социалното положение в страната, измерени непосредствено преди присъединяването към ЕС ще даде възможност за проследяване на ефекта от заявените политики в сферата на социалната интеграция.

Децентрализация

В рамките на годината подкрепихме експертна работа и организирахме обсъждания и разпространение на анализи по теми, свързани с реформата към децентрализация. Отношенията между общините, кметствата и доставчиците на услуги в условията на децентрализирани отношения на местно равнище бяха дискутирани на кръгла маса на тема "Намаляване на дистанцията между местното самоуправление и населението".

Сред областните администрации и избрани общини бе разпространен доклад, който изследва връзката между децентрализацията и възможностите на общините и областите за усвояване на средства от фондове от ЕС.

Подкрепени бяха разработването на методология за оценка на разходи-ползи в оценката на публични услуги, провеждането на обучения за въвеждане на финансово децентрализирано управление в системата на средното образование (делегирани бюджети).

Добро управление и прозрачност

Акцент в работата на програмата е наблюдението и анализа на политиките, провеждани от столична община. За поредна година бе направен анализ на проекта за общински бюджет на столична община и бяха разпространени брошури с неговото съдържание преди публичното обсъждане, организирано от столична община. Брошурата дава възможност гражданите да могат да се запознаят с проекта на общината и активно да участват и задават въпроси по време на неговото дебатиране в общинския съвет.

Осъществен бе анализ на капацитета и възможностите за организиране на културната политика на столицата в партньорство с НПО организации, активни в тази сфера.

С активното участие на Институт "Отворено общество" - София бе създаден консултативен съвет "Децата на София", който има за цел да подпомогне формулирането, полагането на основни приоритети и осъществяването на цялостна политика за Закрила на децата в София.

За утвърждаване на стандарти за добро управление в дейността на местните администрации и гарантиране на възможността за гражданско участие при взимане на важни решения от местните власти бяха организирани серия от обучения за представители на местни администрации, общински съвети и граждански организации, с които представихме инструменти за прозрачно управление, разработени и прилагани от Институт "Отворено общество" - София.

Образование

Основен акцент в работата беше поставянето на дневен ред, експертното обсъждане на въпроси и популяризирането на данни и анализи, свързани с образователната реформа в България.

Институтът подкрепи серия от публикации в специализираните издания на Министерство на образованието и науката (МОН), които са широко познати и известни сред педагогическата общност и експерти. Специално внимание бе обърнато на темите за насилието в училище и владееето на български език в тематични броеве, в които Институтът участва със статии, акцентиращи на нуждите, проблемите и предизвикателствата в работата с ромските деца.

В резултат на усилията за популяризиране на методи за оценка на качеството на образователните услуги, които предлагат средните училища, бе проявен интерес от Столична община за осъществяване на такава инициатива за средните училища в София, която предстои да бъде стартирана през 2008г.

Здравеопазване

Ключови теми, свързани със здравната реформа и здравеопазването в България и с висока степен на обществен интерес бяха фокус в работата на програмата:

- *неформалните плащания в здравеопазването*
- *състоянието на здравето осигуряване*
- *възможностите за приватизация на лечебните заведения*
- *интеграцията на деца с интелектуални затруднения в училищната среда*
- *възможностите за въвеждане на интегрални показатели за измерване на здравето на населението в съответствие с европейските и световни практики*

Няколко работни екипа бяха формирани, с участието на утвърдени експерти и представители на партньорски организации, които в рамките на годината работиха по събиране на данни, анализ на основните проблеми и формулиране на възможни мерки за адресиране на съществуващите проблеми.

В резултат на тази работа през 2008 предстои публичното представяне и публикуването на серия експертни доклади, които да поставят на обсъждане основни въпроси за здравеопазването в България, подкрепени с емпирични данни и анализи.

Пълно представяне на дейностите и инициативите на програма Управление и публични политики, както и доклади, анализи и материали могат да бъдат намерени на интернет страницата на Института.

Проекти

Организация / Проект	Тема	Сума
Българска Социологическа Асоциация	Организиране на международна конференция на тема «Качество на публичните политики (ангажираност на социалните учени)» Дейности, извършени от ИОО	7 100 1 652

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

ГД "ЕКСПЕРТНИ АНАЛИЗИ"	Изграждане на база данни за ефективно управление на проблемите на обществения ред и сигурност в общностите с преобладаващо население от ромски произход	19 390
Институт за социални ценности и структури "Иван Хаджийски"	Младите хора в Европейска България	11 250
Национално сдружение на общините в	Адаптиране и тестване на модел за оценка на финансовото управление на местно ниво	29 734
ГД "Ресурсен център по децентрализация"	Разпространяване на приложението на системата на делегираните бюджети в образованието	15 000
ГД "Ресурсен център по децентрализация"	Разработване на приложение на методология за оценка разходи-ползи в сферата на публичните услуги	18 040
	Дейности, извършени от ИОО	2 368
Гражданско сдружение "Обществен барометър"	Гражданска кампания "Питейната вода в Сливен качество и цена"	3 124
Клуб "Икономика 2000"	Система за мониторинг и оценка на децентрализацията на услугите	1 920
Клуб "Отворено общество" Бургас	Обучителен център за земеделска дейност на безработни роми от общините Каменово и Средец	6 112
Фондация "АКСЕС"	Проверка на изпълнението на действащите концесионни договори за чистотата на столицата	10 020
ГД "Ресурсен център по децентрализация"	Основни инструменти за анализ на големи инвестиционни проекти с публично участие (Публично частни партньорства)	17 000
	Дейности, извършени от ИОО	5 879
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Въвеждане на общата рамка за оценка в българската публична администрация	14 355
	Разпространяване на приложението на системата на делегираните бюджети в образованието	8 486
	Наблюдение на публичните бюджети 1 и 2 етап	40 024
Екип с ръководител Екатерина Маркова	Организация , провеждане и анализ на групови дискусии със здравнонеосигурени лица	2 253

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

Обучение и консултации на общини и НПО за разработване на проекти по европейските програми	17 879
Изграждане на информационен пул "Политики за преодоляване на социалната изолация за уязвими групи"	10 427
Анализи по отношение на влезли в сила и предстоящи промени в политиките, рисковете пред икономиката, прогнози за развитие (Macro Watch)	3 986
Управление на етажната собственост	7 655
Достъп до ресурси на общините в отдалечени райони	5 948
Проектен мениджмънт в Агенцията за информационни технологии	11 643
Развитие на капацитета на обществени посредници и представители на местната власт за прилагане принципите на добро управление	3 854

Образование

Организация / Проект	Тема	Сума
Съвместни издания с МОН	Съвместни издания с Научно-методическите списания на МОН, посветени на ключови теми в развитието на училищното образование	2 318
Сдружение "Елисавета Кларк и Пенка Касабова"	Издаване на сборник със статии "Възрастните и децата - децата и възрастните"	1 206
Списание "Български език и литература"	Съвместни издания с Научно-методическите списания на МОН, посветени на образованието и етническите малцинства	2 569
Матурите - често задавани въпроси	Публично обсъждане с Министерство на образованието – "Матурите - често задавани въпроси" в х-л "Радисън" на 14.12.2007	2 622
Мониторинг на качеството на Образователната услуга	Мониторинг на качеството на Образователната услуга в училищата образователната услуга в училищата - начална и средна степен, 5 етап	8 861
Училище за образователни политики	Училище за образователни политики	10 490

ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация "Международен институт по здравеопазване и здравно осигуряване"	Проблеми на неформалните плащания в здравеопазването и възможни политически решения	10 000
Сдружение за подкрепа на лица с умствени затруднения	Интегрирана заетост на лица с интелектуални затруднения	9 015
	Приватизацията на лечебните заведения за болнична помощ	6 367
	Проучване на интегралните показатели за измерване на здравето на населението и възможностите за тяхното използване в българската здравна система	2 061

Програма РОМА

Основна цел на *Програма Рома* за 2007 година бе да подпомага формулирането на адекватни публични политики за интеграцията на ромите и да насърчава широка обществена подкрепа за тяхното ефективно прилагане. В контекста на председателството на България на "Десетилетието на ромското включване", през 2007г. *Програма Рома* активизира своите усилия за подобряване на координацията на държавните институции, ангажирани с международната инициатива, и за затвърдяване на политическия консенсус за реализиране на целите на Десетилетието. С пълноправното членство на България в Европейския съюз, *Програма Рома* насочи своите усилия към застъпнически дейности за възприемане на систематичен подход на Европейско равнище за решаване на проблемите на ромите като европейски граждани.

През 2007г. *Програма Рома* продължи да укрепва капацитета на ромски неправителствени организации и на младежи от ромски произход и да стимулира активно им участие в обществения и политически живот на България.

Формулиране на ефективни публични политики

През 2007г. *Програма Рома* продължи да предоставя директна подкрепа на местни и централни власти при формулирането и изпълняването на политики за интеграция на ромите. Чрез подхода "управление на многообразието", включващ събиране на данни, анализ, планиране и обучение, *Програма Рома* съдейства на 7 общини за формулиране на ефективни стратегии и програми за интеграция на ромите. В община Самоков бе разработен проект на програма за образователна интеграция на ромите, а в Кюстендил бе оказана подкрепа за създаване на здравна програма. Анализите на многообразието в образователната сфера в Ихтиман, Шумен и Сепарева Баня помогнаха за изграждане капацитета на местните власти и неправителствени организации.

С цел подкрепа за развиване на политики в областта на здравеопазването, които зачитат нуждите и проблемите на малцинствени групи в неравностойно положение, *Програма Рома* разработи пилотна методика за събиране на информация за здравния статус на ромите. Методиката бе приложена за провеждането на национално представително изследване, включващо социологическо изследване на 1737 души, качествени изследвания, както и анализ на данни на НСИ и на други представителни за ромите изследвания. Заключителният доклад на изследването отправя конкретни препоръки в областта на подобряване на достъпа на здравеопазване на малцинствени уязвими групи.

Стимулиране на публична подкрепа за интеграцията на ромите

Перспективите за увеличаване на обществената подкрепа към политиките за интеграция на ромите бяха очертани от проведения национален дебат на тема "Политики за ромите в България". В рамките на 2-дневните дискусии, участвалите 255 граждани понижиха своята подкрепа към радикални и сегрегационни мерки в областите жилищна и наказателна политика и образование и повишиха своята готовност да подкрепят интеграционни мерки.

През 2007г. Програмата актуализира проведеното икономическо изследване за цената на (не) включването на ромите в българското общество. Според оценката на авторите, ефектът от икономическата и социалната интеграция на ромите се равнява на 22 милиарда лева за следващите десет години, а разходите, необходими за тази интеграция, са едва 1 милиард лева. Широкото отразяване на резултатите от изследването в медийното пространство и допринася за създаването на положителни обществени нагласи към интеграцията на ромите.

"Десетилетие на ромското включване 2005-2015"

Програма Рома оказва подкрепа на Българския координатор на Десетилетието на ромското включване 2005-2015 за провеждането на X международен управителен комитет в София. Участие в срещата взеха г-н Джордж Сорос, Председател на Институт "Отворено общество" и г-н Шигео Катсу, Вице-президент на Световната банка. През 2007г. *Програма Рома* организира редица кръгли маси и обществени дискусии по приоритетите на Десетилетието.

Създаване на публично-частни партньорства и застъпнически дейности за решаване проблемите на ромите на Европейско равнище.

През 2007г. *Програма Рома* инициира стратегическо партньорство между държавни институции на централно и местно равнище, електроразпределителната компания ЕВН и представители на ромската общност с цел разрешаване на проблемите с достъпа до комунални услуги на жителите на пловдивския квартал "Столипиново". Добрият пример на успешно реализираното публично-частно партньорство бе представен на европейско равнище и *Програма Рома* започна застъпнически дейности за защита на жителите на ромските гета като "уязвими потребители" на комунални услуги от европейско и националното законодателство и за включването на казуса в портфолиото на европейския комисар по защита на потребителите.

Изграждане капацитета на младежи от ромски произход и представители на гражданския сектор за активно участие в обществения и политически живот на България.

Програма Рома продължи провеждането на стажантската програма за млади роми към Народното събрание на Р България. За трети пореден път, 10 участници в програмата имаха възможността да се запознаят със законотворческия процес в България и с процеса на вземане на политически решения.

През 2007г. *Програма Рома* подкрепи провеждането на публични срещи и дебати, организирани от клуб "Декада". По време на дискусиите, членовете на клубаромски лидери и активисти- се запознаха от близо с кандидат-кметовете за столични райони с ромско население и дискутираха ромското политическо участие в местните избори

Програма Рома продължи да насърчава интеграцията на ромски журналисти в национални медии и да поддържа портала с информация за етическите малцинства в България – www.ethnos.bg

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

Организация / Проект	Тема	Сума
Инициативен комитет "Факултета"	Ромска нова година "Василица"	313
Център за междуетнически диалог и толерантност	Създаване на благоприятна среда за интеграция на ромските деца от гр.Дряново в етнически смесени класове	3 594
Рали интернешънъл	Обучение на млади ромски лидери	8 119
АЛФА Рисърч	Изследване: Защита на потребителя към различните специфични социални групи	7 436
Даниела Михайлова Михайлова	Изработване на концептуална рамка за нови мерки за защита на специфични групи уязвими потребители	2 750
Продуцентска къща СОФИЯ ФИЛМ ООД	Създаване на документален филм с работно заглавие "Приобщени"	3 677
Ромска младежка организация	Изложба : Мечтите на хората	3 443
Сдружение "ИЦЕНТРОВЕ"	Изработване на модел за развитие на умения и компетенции на представители на ромската общност на база на съвременните информационни и комуникационни технологии	8 000
Сдружение Интерспейс	Ромите и интернет блоговете	6 762
СНЦ "Инициатива за равни възможности"	Подобряване на жилищната политика по отношение на ромите в съответствие с приоритетите на общността	4 788
Фондация "Амалипе Приятелство"	Театрален спектакъл "За един по-добър свят без насилие"	1 585
Фондация "Инфо Спейс"	Алтернативи на политиките спрямо ромите	7 000
Фондация "Кхам Слънце"	Документален филм : "Можем ли да бъдем като тях"	2 337
Фондация "Ромско бюро" Монтана	Бюро за социални услуги община Вълчедръм	2 753
Фондация "Шам"	Международен младежки фестивал Анталия, Турция	1 032
Юропроджектс Пойнт ЕАД	Изработване на концептуална рамка за нови мерки за защита на специфични групи уязвими потребители	6 200
СОБСТВЕНИ ПРОЕКТИ		
	Изграждане на положителни обществени нагласи спрямо политиките за интеграция на ромите чрез партньорство с медиите	288

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

Пилотна стажантска програма за млади роми към Народното събрание съвместно с Националния Демократически Институт на САЩ в България	4 083
Цената на ромското включване оценка на публичните финанси срещу цената на липсата на интеграция	2 475
Подържане на уеб портал Етнос	2 769

МЕЖДУНАРОДНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ

Международни образователни програми

Организация / Проект	Тема	Сума
Фондация "Стъпка по стъпка"	Подобряване достъпа до качествено образование и подпомагане процеса на десегрегация на ромите	20 000
Национална асоциация "Дебати"		12 900
Ана Тодорова Бояджиева	Магистърска програма по икономика и социална история	859
Андреяна Асенова Иванова	Магистърска програма "Изследвания и политики за жените"	858
Анелия Йорданова Кузманова	Магистърска програма "Изследвания в областта на Централна и Източна Европа"	809
Божил Петров Христов	Магистърска програма по общо езикознание и сравнителна филология	859
Васил Параскевов Василев	Българобритански отношения 1947-1989г.	422
Весела Николайчева Мангейна	Магистърска програма по международна политическа икономика	869
Деница Красиминова Хазърбасанова	Магистърска програма по мениджмънт	532
Десислава Христова Христова	Ролята на Програмата ФАР като предприсъединителен инструмент за развитието на гражданското общество в България	856
Доротея Веселинова Ангелова	Възможните и невъзможните светове: логически, епистемологически и онтологически перспективи	445
Елица Куздова Димитрова	Промени в структурата на семейството и домакинството в България /1886-1944/	416
Илияна Ангелова Ангелова	Разработване на лекционен курс върху племенното християнство в Североизточна Индия	399
Любен Димитров Горанов	Магистърска програма "Биологично Разнообразие: опазване и управление"	766
Мартин Николаев Осиковски	Еклесиастката доктрина: политически и теологични аспекти	563
Милена Иванова Кремакова	Езиков тест TOEFL /Магистърска програма по философия	145
Огнян Борисов Ковачев	Аналогии между художествените и филмовите техники	395

Фондация "Институт Отворено общество" – София
Годишен отчет 2007 година

Петя Иванова Попова	Магистърска програма по политология	814
Ренета Ванкова Божанкова	Киберкултура и електронна литература	411
Стоян Светославов Славчев	Магистърска програма "Изследвания в областта на Централна и Източна Европа"	804
Теменужка Минкова Сеизова Нанкова	Притежателните конструкции и категорията рефлексивност в английски и български	522
Участие в подготвителна среща за ориентация за едногодишно обучение на студенти в САЩ/Undergraduate Exchange Program		
Дарина Орлинова Лучева		365
Диан Теодоров Демерджиев		265
Димитър Андонов Филадов		365
Елица Николаева Стоева		461
Константина Василева Василева		529
Кристина Юрина Джаджарова		265
Лилия Даниелова Якова		414
Магделена Живкова Илиева		265
Петко Красимиров Грозданов		365
Яна Любомирова Луканова		365
Янина Стоянова Палкова		265